

srenjska ali občinska postava, od ktere se bode navajal tu pa tam kak paragraf, ki naj pa nikogar ne prestraši. — Župan ali prav za prav srenja, ktere je predstojnik pa naj skrbi po §. 24.

- 1.) da se dobro gospodari s srenjskim premoženjem;
 - 2.) da se varuje ljudem življenje in lastnina;
 - 3.) da so ceste, pota, trgi in mostovi vedno v dobrem stanu, da ljudje varno in lahko potujejo in občijo po suhem in po vodi;
 - 4.) da se gleda na to, kak živež se prodaja, pa posebno, da se gleda na pravo mero in vago;
 - 5.) da se skrbi za zdravje (Gesundheitspolizei);
 - 6.) da se gleda na posle in delavce, in da se spolnuje službinski ali poselski red;
 - 7.) da se skrbi za naravnost, moralnost (Sittlichkeitspolizei);
 - 8.) da se ubogim pomaga in da se napravijo siromašnice, pa da se narejene siromašnice dobro oskrbljujejo;
 - 9.) naj srenja nadzira vse, kar se tiče zidanja in ognja; naj spolnuje zidavni red in daje privoljenja za zidanje;
 - 10.) da se pazi na šolo, ktero vzdržuje srenja ali občina, da se, kjer so potrebne, napravljajo nove šole in napravljene ohranijo;
 - 11.) da se pomirijo in poravnajo srenjski udje, ki so v prepiru;
 - 12.) da se premakljive reči po dražbi, to je, tistemu, kdor več da, prodajajo, licitirajo.
- To v kratkem je zemlja, ktero mora človek, ki je izvoljen za župana, obdelovati in to hočemo sedaj pregledovati bolj natenko.

1. Srejsko premoženje.

Prvo in najimennejšje delo vsakega župana je, da skrbi za občinsko premoženje, v ta namen je v prvo prav pametno in potrebno, da si župan čez vse srejsko premoženje napiše prav natančen pregled, si napravi tako imenovani „inventar.“ Ta pregled, to kazalo sme vsaki srejski ud pregledati in iz tega se vedno do dobrega ve, koliko premoženja ima srejsna in kako se s srejskim premoženjem gospodari. Župan naj pazi, da se srejsko premoženje ne manjša, marveč da ima srenja kolikor le mogoče dobička. — Če župan kako leto kaj prigospodari, če mu konec leta namreč, ko so letni stroški vsi poplačani, še kaj ostane, sme ta ostanek le tedaj razdeliti in porabiti v poseben namen, če ima pravi vzrok in če se vse srenjske potrebe poskrbljujejo brez posebnih priklad, in če se sme upati, da tudi v prihodnje posebnih priklad treba ne bo.

Vsako leto naj naredi župan račun ali prevdarek, iz ktere se razvidi, koliko bo prihodnje leto dohodkov in koliko stroškov. Ta prevdarek naj se predlaga vsaj dva meseca pred koncem leta srejskemu odboru, kteri naj to reč vsaj v enem mesecu pregleda. Ravno tako mora župan, ko je leto preteklo, naj manj v dveh mesecih spisati račun o dohodkih in stroških srenje in o srejskih napravah. Odboru pa gre pravica in dolžnost, da račun natenko in vestno pregleda, in potrdi, če je vse v redu. Prevdarek za prihodnje in račun za preteklo leto pa se morata staviti štirinajst dni vsakemu srejskemu udu na ogled, da tako vsakteri lahko razvidi, kako se s srejskim premoženjem gospodari, in da je vsakemu jasno, so li možje, ktere si je volil v srenjski odbor, spolnili zaupanje, ktero je stavil na nje.

Dalje treba županu skrbeti, da so dohodki in stroški v pravej razmeri, namreč, da se ne izdaja več, nego je prevdareno. Prigodi se pa časi, da je stroškov več in tudi takih, na ktere nihče niti mislil ni, kteri se niso vzeli v prevdarek. Pri takej priloznosti naj se župan posvetuje z odborom in išče privoljenja. Le če je posebna sila in bi se med tem, ko se posvetuje odbor, vtegnila zgoditi srenji škoda, le tedaj sme župan take stroške, ki niso v prevdarku, iz lastne oblasti izplačati. Kakor hitro pa jih je poplačal, naj pa ob enem to naznani odboru.

(Dalje prihodnjič.)

Novičar iz domačih in ptujih krajev.

— Državni zbor. Zvun ogovora, s kterim je Njih Velikanstvo cesar slovesno odprl 23. maja državni zbor nima drugo, kar se je dozdej v njem zgodilo, nobene politične važnosti, hočemo zatoraj samo, ogovor v kratkem omeniti. Prestolni govor se deli v dve polovici v prvi obeta Njih Ve-

likanstvo ustavno vladstvo, postavo odgovornosti ministrov, premembo § 13. februarskega patenta, itd. Drugi del govora povdarja potrebo, da državni zbor potrdi to, kar se je Ogrom dalo ali, kar se njim dati hoče.

O zunajnih zadevah prestolni govor celo malo pravi. Zdaj se dela pismo (adresa), s kterim zbor odgovori na prestolni ogovor, kakor je parlamentarna navada. Po adresi se še le bode v zboru pravo delovanje začelo.

— Hrvaški zbor. 18. maja je došel kraljevi reskript zboru in ta dan je bil odgovor, ki ga je poslanec Mrazovič na kraljevo pismo nasvetoval, z dostavkom Verbančičevim brez debate z veliko večino sprejet. Ta odgovor povdarja samostojnost trojedine kraljevine po 42 članku od leta 1861. Ta sklep je Magjarone v zagrebškem zboru zlo razdražil. — 20. maja je izvolil zbor hrvaški svojega podpredsednika dr. Subotića in odvetnika dr. Srama, da nosita adresu pred kralja na Dunaj. Deputacije vendar niso pustili pred kralja. Zastopniki so se med tem do 27. maja samo po Zagrebu sprehajali in čakali odgovora. Odbori so vendar delali, in ko so nekoliko zakonskih predlogov napravili je 15 odbornikov zahtevalo sejo, ban pa je prepovedal vsako sejo. Za 27. maja je bila seja napovedana. Ban je sam predsedoval in ko je bil zapisnik zadnje seje prečitan, poda ban kraljevo pismo bilježniku; zboru se v kraljevem pismu v kratkem pove: da je zbor razpuščen, ker se ni nadjati sporazumljenja med njim in med vlado in da bo vlada ob svojem času poklicala drugo zastopstvo. Živio klici na kralja in zbor se je razšel.

— Čuje se, da bo hrvaško-slavonski zbor prihodnjič v Oseku svoje seje imel.

— (Kako Avstrija skrbi za Jude.) Avstrijska konsula v Jasih in Bukareštu sta dobila vkaz naj se z zastopnikom Francoskim, kolikor le mogoče potegujeta za blagostanje stiskanega judovskega prebivalstva v Jasih in v Rumuniji. Kaj pa za blagostanje Slovanov pod Turškim jarmom vzdihajočih in kristjanov na otoku Kretskem?

— Kakor Poljske novine pišejo so se Poljaki na Dunaju že nekoliko ztreznoli. Ze se slišijo besede, za Galicijo in za samoupravo deželno se ne da na Dunaju nič dobiti, naši poslanci nimajo na Dunaju nič opraviti.

— V Novem Sadu glavnem sedežu Srbov na Ogerskem izvoljen je za župana mestnega dr. Miletić lastnik srbskih novin „Zastava.“ Velika slava med Srbi. Je to dokaz narodne vzbujenosti in jedinstvi.

— Pohvala Beustova. Le sipljejo zdaj francoski, angleški in nemški časniki hvalo na svobodnega gospoda Beusta. To je dokaz, da je dunajska tiskova kancelija popolnoma vredjena. Narodi avstrijski zdaj lahko iz francoskih novin pozvejo, v čem prav za prav leži njihova sreča in kako jih gospod Beust razumeva.

— Iz Kostanjevice na Kranjskem se piše, da je tamo bil 25. maja tako velik potres, da so ljudje celo prestrašeni iz hiš pobegli. Tudi dež, seg in mraz je je obiskal, kvara vendar veliko ni napravil.

— V Kandiji je Omer paša prav tepen bil.

Svilnice (svilni črvi) so v Francoski zlo zbolele in jih je že tudi mnogo poerkalo. Kvar je zlo velik.

— Major Knićanin, adjutant srbskega kneza, je imenovan za poveljnika Belgradske trdnjave.

— Iz Pariza se piše, da se veliki vojvoda Badenski z Pruskim kraljem pogaja, da bi mu odstopil svoje velikovodstvo

— 10. in 13. maja je bil v Celovcu vrednik „Slovenca“ gosp. Ivan Božič zavolj pregreška razžaljenja časti in zavolj podpihavanja in suntuja (§ 302 in 300 kazenski zak.) obsojen, in sicer 10. maja na 14. dni v zapor in zgube 60 fl. kavecije, 13. pa na 2 mesca v ostri zapor in zgube 100 fl. kavecije; tudi mora povrniti pravdine stroške. Zoper obe razsodbi je vrednik pritožbo napovedal.

— Ogersko kronanje bode gotovo 8 t. m.

— Iz Ljubljane se piše, da je prečastiti c. k. deželni poglavar gosp. Konrad pl. Eybesfeld kot ud pristopil z blago svojo rodovino k narodni čitalnici.

— Meksikanski časniki pišejo, da so liberalci 15. maja gotovo Quereteras vzeli in tudi vjeli cesarja Maksaa in generala Mejaa in Miramona.

— Od mnogih krajev se čuje, da je toča letos že mnogo kvara napravila; tako je 10. maja zlo pobila okoli Kranja

in on isti mesec tudi na Českem, Moravskem in Avstrijskem; naj strahovitejša pa je še to, da je na Českem in Moravskem ravno v onih krajih naj huje pobila, kder je lani vojska vse pokončala (okoli Kraljevega Gradca) revščina je zatoraj v teh krajih velika.

— Okoli Dunaja se je že začela trdnjava delati, akoprem se tega Dunajčanje zelo branijo. 16000 ljudi je že vsak den pri delu in še se jih zmirom več najema. Tudi državni zbor je soper to vajaškemu ministerstvu prošnjo izročil, kakor se vendar čuje brz vspeha. Dunajčanom trdnjava gotovo ne bo k nobenemu hasku, ampak gotovo na škodo, potrošilo pa se bo mnogo denarja.

Iz Maribora. © 22. 23. in 24. maja je pri nas padlo mnogo dežja in celo snega. Ni bilo samo celo Pohorje celo belo od snega, ampak tudi na levi strani Drave na Žalec okoli sv. Duha, sv. Križa in celo doli do sv. Urbana je bilo videti mnogo snega. Bilo je tudi 24. maja precej mrzlo, slana nas vendar, hvala Bogu ni obiskala. Ali ni padlo samo pri nas mnogo dežja in snega tudi iz Gradea in mnogih drugih krajev (iz Dunaja, Prage, Budejovic i. t. d.) se piše, da je on isti čas zelo deževalo in zmes tudi snežilo. V Avstrijski, Česki in Moravski so se zatoraj reke spet zelo narastle in spet so se ljudi začeli bati povodnji, ktera je letos že v teh deželah in posebno v Ogorski mnogo kvara napravila, kder je reka Tisa višje 22 čevljev narastla bilo. Pravi se, da še take višine Tisa nikdar ni dosegla. Iz Solnograda pa, kder drugače ta čas zelo rado dežuje, se piše, da imajo lepo in toplo vreme.

Popotovanje Slovanov v Moskvo.

I.

Večidel je našim čitateljem že znano, da je letos v starodavni Moskvi „društvo ljubiteljev naravoznanstva“ napravilo narodopisno razstavo in jo meseca maja tudi še odprlo. Namen te razstave je, da se Slovanski narodi med seboj spoznajo po svojih telesnih in duševnih lastnostih, toraj namen popolnoma znanstven. K ti imenitni razstavi, pri kateri smo tudi mi Slovenci zastopani, se je iz našega cesarstva podalo nad 62 oseb med njimi tudi slavna voditelj Českih Slovanov Palacky in Rieger.

Kako častno in slovesno pa tudi kako pristrčno in ljubezljivo so bili sprijeti ti gosti od Ruskega naroda, naj v kratkem naznanjajo tele verstice. 16. maja je prišlo blizu 61 Slovanskih potnikov iz Česke, Moravske, Srbske, Hrvaške in Slovenske na prvo Rusko postajo na meji v Granico, kder jih je pričakal in slovesno pozdravil ravnatelj Ruske colnije in popotnike pregledovanja popotne robe, kar je drugekrat precej natančno toraj mudno in sitno, popolnoma oprostilo. pripravljen je bila že gostom velika pojedina, po kateri so se potem dalje na železnici v posebnem od vlade danem vlakcu do kraljeve Varšave peljali. Po celi poti jih je spremljeval cesarski Ruski častnik in prvi železniški nadzornik.

17. maja so slovanski potniki dospeli v Varšavo, veliko in lepo mesto, kder so bili še slovesnejše pozdravljeni kakor na meji. Ko so vse važnejše stvari tega imenitnega mesta pregledali, so jih prijazni gostitelji počastili z lepim obedom, kterega se je vdeležilo nad 400 oseb. Pri ti priliki je sledila zdravica zdravici in posebne važne in pomenljive besede o Slovanski vzajemnosti so nasečim segale globoko v srca.

Od Varšave naprej noter do carjega Petrograda je bila cela pot pravo slavi. Na vsaki postaji jih je pričakovalo in pozdravljalo ljudstvo v mnogobrojnih trumah in poslaništva iz bližnjih mest in trgov z muziko in zastavami. „Živili! Slava!“, „Ura!“ je donelo, da je nebo odmevalo. V Vilni imenitnem mestu, kder so se dalj časa mudili je dr. Rieger pri pojedini napil zdravico česko, ki se takole glasi: „Bratje Slovani! Dovolite, da bi Vam izrekel zahvalo za bratovski in srčni sprejem Vaš. Na pozvanje Vaše smo se zbrali in sošli v sredi Vaši. Je to prvokrat, da karakamo na zemlji Slovanski, na kateri je Slovan sam svoj gospod. Vsi upamo, da tudi inim Slavanom vzcvete bodočnost lepša, da bi bili tudi dema gospodi! (Slava!) k temu cilju je treba, da bi se porazumeli v duhu človečnosti in pomirjenja, da bi tako vsi bili srečni. Temu naj Bog pomodi!“ (Daj to Bog! Slava! Ura! Živili!)

Od Vilne je šlo dalje v carji Petrograd. Tu je popotnike pričakovala neizmerna množina ljudstva, vključno ponočnemu času in snežnemu vremenu. O sprejemu in bivanju naših potnikov v Petrogradu drugikat natančneje, danes

samo o audienciji pri caru, o kateri naj zanesljivejša sporočila tole poročajo: „25. maja so se potniki odpeljali v Carsko Selo, kder je bila 26. o 10. uri zapoldne audiencija. Pričujoči so bili carica in rodovina carjeva. Car je rekel Čehom: „Posebno ceno prikladamo temu, da vidimo tukaj Vas.“ Z Palackym je car govoril o tem, kako se je sošel v Rimu z njim še ko carjevič. Rieger je izrekel caru naj spoštovanejšo zahvalo za tako vele časten in ljubezniv sprijem gostov Slovanskih v Ruski deželi. Car je predstavil gostom Slovanskim svoje otroke. Carica se je menila z gosti ruski in francoski. Prof. Šafařík iz Belgrada je pozdravil cara, kateri je odgovoril: „Gledali smo na Srbe vedno ko na svoje rodne brate. Bog Vam da srečnejšo bodočnost. Daj Bog da bi se Vaše želje izpolnile.“ Potem je stopil car v sobano, v kateri so bili ostali gosti Slovanski. Ti so ga pozdravili z klicanjem: „Slava“, „Živio.“ Na to je car odgovoril: „Bodite mi srčno pozdravljeni. Veselim se zelo, da vidim svoje rodne brate tukaj na slovanski rodni zemlji. Upam, da boste zadovoljni z svojim bivanjem tukaj, posebno pa v Moskvi. Na zgledanje gospodje! Slovanski gosti so soper pozdravili cara klicajoči: „Slava!“ „Živio!“ Potem so bili pri caru na obedu.

Izvestje iz Lavantinske škofije.

Prestavljeni so sledeči kaplani: G. Bartolome Guzej iz Laškega k sv. Martinu v Paki; g. Juri Klančnik iz Pake v Slivnici pri Mariboru; g. Martin Kragl iz Slivnice v Pseče; g. Jožef Sever iz Pseč v Loko; g. Janez Presker iz Loke v Črešnjevec; g. Franc Ermenc iz Črešnjeveca v Laško; g. Gabere iz Tinj v Kebele; g. Jožef Horvat iz Kebele k sv. Štefanu; g. Martin Šket od sv. Štefana v Središče; g. Andraž Lorenčič iz Središča k sv. Ani na Krembergu; Franc Arnuš od sv. Ane v Tinje; g. Anton Koeuvan od sv. Roperta pri Laškem v Konjice; g. Anton Stajnko od sv. Jurja pri Rajhenegu v Rogatec; g. Jakob Pečnik iz Rogateca v Gornji Grad; g. Matija Vurcar iz Ruš k sv. Marjeti na Pesnici; g. Janez Košir iz Svečine v Ruše.

G. Janez Pribovič je imenovan za vojaškega kaplana pri peškem polku P. M. P. Ernst Hartung-a br. 47.

V začasni pokoj sta stopila: g. Vincenc Gršak kaplan v Konjicah in g. Martin Kramberger, kaplan pri sv. Marjeti na Pesnici. Vmrl je: g. Janez Urck, bogoslovec prvega leta.

Kratkočasnica.

Previdnost. V nekem malem trgu začne goreti hiša, pripeljejo hitro škropilnice (šprice) in hočejo gasiti, pokaže se vendar v kratkem, da škropilnice niso za rabo in hiša pogori celo; na to je varaško poglavarstvo drugi den ostro zapovedalo, „da se prihodnji škropilnice vsikdar eden den prej, ko začne goreti, morajo dobro poskusiti in z vodo napolniti.“

Tržna cena

25. maja 1867.

	V Mariboru	V Celju	V Ptuj
	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	6 10	6 20	5 50
Rži	4 65	4 50	3 60
Ječmena	3 20	4 —	—
Ovsa	2 —	2 20	1 50
Turšice (kuruze) vagan	3 70	3 80	3 30
Ajda	3 30	3 60	2 80
Prosa	3 —	3 —	—
Krompirja	1 60	1 80	1 15
Govedine funt	— 22	— 22	— 22
Teletine	— 24	— 22	— 22
Svinjetine črste funt	— 24	— 24	— 24
Drv 20" trdih seženj (Klafter)	—	6 90	7 50
" 18" "	4 5	—	—
" 30" mehkih "	—	5 —	5 50
" 18" "	3 5	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 50	—	— 50
" "melkega "	— 40	— 40	— 40
Sena cent	1 40	85	1 5
Slame cent v šopah	1 10	60	1 —
" "za steljo	— 90	— 45	— 85
Slanine (šepa) cent	—	44	—
Jajce, šest za	— 10	—	—

Ažijo srebra 123.—.

Narodno drž. posejilo 70.50.